

ROZHODNUTÍ

Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře příslušný k výkonu státní správy ve věcech drah podle § 54 odst. 1 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách (dále jen zákon o dráhách), rozhodl v řízení podle § 34e odst. 1 a 3 zákona o dráhách, jehož účastníky jsou:

podle § 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

- a) **Správa železnic, státní organizace**, IČO 70994234, Dlážděná 1003/7, 110 00 Praha 1,
- b) **České dráhy, a.s.**, IČO 70994226, nábřeží Ludvíka Svobody 1222, 110 15 Praha 1,
- c) **Univerzita Pardubice, Dopravní fakulta Jana Pernera**, IČO 00216275, Studentská 95, 532 10 Pardubice,

a další dotčené osoby podle § 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád,

o posouzení souladu **Prohlášení o dráze celostátní provozované společností České dráhy, a. s., JŘ 2022/2023**, č. j. sddf/0015/21 (DFJP), č. j. 576502021 (ČD) ve znění platném od 1. 7. 2023 (dále jen „Prohlášení 2023“) v rozsahu ujednání o sankčních platbách za narušení provozování drážní dopravy a nevyužití přidělené kapacity dráhy, včetně nestranného způsobu mimosoudního řešení sporů týkajících se narušení provozování dráhy ve smlouvě o provozování drážní dopravy, (tj. zejména Přílohy č. 1 a Přílohy č. 10) tohoto prohlášení,

takto:

Prohlášení 2023 vydané veřejnou vysokou školou Univerzitou Pardubice, Dopravní fakultou Jana Pernera a společností České dráhy, a.s.,

1.

není v rozsahu Přílohy 1, Prohlášení 2023 v rozporu se zákonem o dráhách.

2.

čl. II, Příloha 1, Prohlášení 2023 je neuvedením subjektu zajišťujícího funkci nestranného mimosoudního řešení sporů **v rozporu s § 23 odst. 4 ve spojení s § 33 odst. 3 písm. k) zákona o drahách.**

3.

Příloha 10, Prohlášení 2023 **není** ve smyslu § 23 odst. 4 písm. b) až d) **v rozporu s § 33 odst. 3 písm. k) zákona o drahách.**

4.

Sankční systém popsany v Příloze 1 a Příloze 10 **není** v rozporu s vyhláškou č. 76/2017 Sb., ani v rozporu se zákonem o dráhách.

Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře dále stanovuje lhůtu **30 dnů** ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, po jejímž uplynutí nelze předmětný text v **Příloze č. 1, čl. II. a Přílohy č. 10** v Prohlášení 2023 použít.

Odůvodnění:

I. Průběh řízení

Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře (dále jen „Úřad“), příslušný k posouzení souladu prohlášení o dráze se zákonem podle § 34e zákona o drahách, obdržel dne 4. 7. 2023 podání společnosti: **Správa železnic, státní organizace, se sídlem Dlážďená 1003/7, 110 00 Praha 1, IČO 70994234**, (dále jen „Navrhovatelka“) č. j. 45480/2023-SŽ-GR-O11. Jeho předmětem byl návrh na přezkoumání obsahu Prohlášení 2023, a to konkrétně na způsob ujednání o sankčních platbách za narušení provozování drážní dopravy a nevyužití přidělené kapacity dráhy, včetně nestranného způsobu mimosoudního řešení sporů týkajících se narušení provozování drážní dopravy ve smlouvě o provozování drážní dopravy.

Úřad dopisem č. j. UPDI-2264/23/ZA ze dne 4. 7. 2023 vyzval navrhovatelku k úhradě správního poplatku. Na účet Úřadu byl vyměřený poplatek připsán dne 12. 7. 2023, a proto Úřad následně oznámil pod č. j. UPDI-2396/23/WJ ze dne 18. 7. 2023 zahájení řízení.

Dále Úřad dopisem č. j. UPDI-2834/23/ZA vyzval dne 24. 8. 2023 **Univerzitu Pardubice**, IČO: 00216275, Studentská 95, 532 10 Pardubice 2 (dále jen „Přídělce“) Přídělce, aby se k návrhu vyjádřil a odpověděl na položené otázky. Ten odpověděl dopisem označeným „Vyjádření k výzvě č. UPDI-2834/23/ZA“ ze dne 30. 8. 2023. Protože Přídělce ve své odpovědi uvedl, že text Přílohy 10 obdržel od provozovatele dráhy, jako podklad Prohlášení o dráze 2023.

Úřad proto společnost **České dráhy a. s.**, IČO: 70994226, nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, 11000 Praha 1 (dále jen „Provozovatel“) vyzval dopisem č. j. UPDI-3086/23/WJ ze dne 18. 9. 2023 aby odpověď přídělce doplnil a zodpověděl položené otázky. Provozovatel na výzvu reagoval dopisem označeným jako: „Reakce ČD na výzvu UPDI - ujednání o sankčních platbách v Prohlášení o dráze ČD - čj UPDI-3086-23-WJ“ ze dne 21. 9. 2023.

Následně Úřad oznámil ukončení dokazování č. j. UPDI-3455/23/ZA ze dne 10. 10. 2023 všem účastníkům řízení současně s určením lhůty pro vyjádření se k podkladům rozhodnutí. Nikdo z účastníků svého práva nevyužil.

V průběhu řízení vydal Přídělce změnu Prohlášení 2023 s aktualizací k 1. 10. 2023, která se dotkla částí - Příloha č. 3, která je součástí Přílohy č. 10; Článek 1, odstavec 3; Článek 3, odstavec 3; Příloha 2; Příloha 6, odstavec 2; Příloha 7, a tedy neměla vliv na probíhající řízení.

II. Účastníci řízení

Při určení účastníků řízení Úřad vycházel z § 27 odst. 1 správního řádu a uvedl tak žadatele – Navrhovatelku, a dále další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu, v tomto případě Přídělce a Provozovatele. Právě přídělci je podle § 33 odst. 1 zákona o drahách, uložena povinnost zpracovat a zveřejnit prohlášení o dráze s tím, že provozovatel dráhy mu k tomu poskytne informace potřebné (viz § 33 odst. 2 zákona o drahách).

Dalšími účastníky řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu jsou i žadatelé o přidělení kapacity dráhy, kteří jsou oprávněni podat návrh na zahájení řízení dle § 34e odst. 1 zákona o drahách. Žadatelé

jsou dle čl. 3 odst. 19 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012 o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru definováni jako „*železniční podnik nebo mezinárodní seskupení železničních podniků nebo jiné osoby nebo právní subjekty, jako například příslušné orgány ve smyslu nařízení (ES) č. 1370/2007 a zasilatelé, dopravci a provozovatelé kombinované dopravy se zájmem v oblasti veřejné služby nebo obchodním zájmem na získání kapacity infrastruktury*“. Ti nejsou Úřadu známi. Úřad osobám, které nejsou známy, doručuje veřejnou vyhláškou v souladu s § 25 odst. 1 správního řádu.

III. Odůvodnění výroků

1. Návrh ujednání o sankčních platbách

Navrhovatelka má za to, že Prohlášení 2023 v Příloze č. 1 obsahuje sice „*Návrh ujednání o sankčních platbách za narušení provozování drážní dopravy, včetně nestranného způsobu mimosoudního řešení sporů týkajících se narušení provozování drážní dopravy na dráze celostátní provozované Českými drahami*“ avšak nikde neuvádí, jakým způsobem se tento „Návrh“ sjednává mezi dopravci a provozovatelem dráhy.

Úřad poukazuje na to, že dle § 33 odst. 3 písm. k) zákona o drahách musí Prohlášení o dráze obsahovat alespoň: „*vzorový návrh ujednání o sankčních platbách za narušení provozování drážní dopravy a nevyužití přidělené kapacity dráhy, včetně nestranného způsobu mimosoudního řešení sporů týkajících se narušení provozování drážní dopravy*. Zákon o drahách v tomto případě nenařizuje povinnost tento návrh projednat samostatně s dopravci. Právě dopravci mohou využít stanovené měsíční lhůty, která je určena k podání připomínek a slouží tak k tomu, aby vyjádřili svoje stanovisko, viz § 33 odst. 1 zákona o dráhách „*Přídělce alespoň 30 dnů přede dnem zveřejnění prohlášení o dráze umožní osobám, které o to mají zájem, aby se vyjádřily k jeho obsahu*.“.

Je tedy zřejmé, že stejné právo na vyjádření případných připomínek mají také další subjekty, které mají o jeho obsah zájem. Tato lhůta dává dostatečný prostor na to, aby došlo k účelnému projednání mezi dopravcem a provozovatelem dráhy a lze jí považovat za adekvátní způsob možnosti projednání například návrhu o sankčních platbách za narušení provozování drážní dopravy včetně jejího nestranného způsobu mimosoudního řešení sporů.

2. Mimosoudní řešení sporů

Povinnou součástí Prohlášení 2023 dle § 33 odst. 3 písm. k) zákona o drahách je povinnost, určit mimosoudní řešení sporů v otázkách narušení provozování drážní dopravy.

Úřad má shodně s Navrhovatelkou za to, že v Příloze č. 1 Prohlášení 2023 není konkrétně uvedeno, jaký arbitr bude řešit vzniklý spor ve věci týkající se narušení provozování drážní dopravy. Z Přílohy č. 1, která se jmenuje *Návrh ujednání o sankčních platbách za narušení provozování drážní dopravy, včetně nestranného způsobu mimosoudního řešení sporů týkajících se narušení provozování drážní dopravy na dráze celostátní provozované Českými drahami, a.s.*, nelze jasně určit, že arbitr uvedený v čl. II. této Přílohy, je stejným arbitrem jako v čl. 12 Prohlášení 2023. Článek 12 Prohlášení 2023 však pojednává o mimosoudním řešení sporů v otázkách přidělu kapacity.

Možnost vzniku pochybností o tom, kdo je arbitrem v případě sporů vzniklých v souvislosti s narušením provozování drážní dopravy připustil i Přídělce, a to v rámci svého vyjádření ze dne 30. 8. 2023.

Na základě výše uvedeného nařizuje Úřad Přídělci, aby Přílohu č. 1 čl. II. upravil ve lhůtě **30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí**.

3. Návrh smluvních ujednání

Navrhovatelka podotýká, že odkazy na Prohlášení 2023 uvedené ve vzoru smlouvy, jenž je obsahem Přílohy č. 10 Prohlášení 2023, nejsou obsahově naplněny.

Úřad k tomu uvádí, že již ve svém rozhodnutí č.j. UPDI-0827/22/ZA ze dne 8.3.2022 k této problematice uvedl:

Podle § 33 odst. 1 zákona o dráhách zpracuje přídělce prohlášení o dráze, ve kterém vymezí nediskriminační pravidla pro přístup na dráhu a její užití. Ustanovení § 33 odst. 3 písm. k) zákona o dráhách uvádí, že prohlášení o dráze obsahuje alespoň vzorový návrh ujednání o sankčních platbách za narušení provozování drážní dopravy a nevyužití přidělené kapacity dráhy, včetně nestranného způsobu mimosoudního řešení sporů týkajících se narušení provozování drážní dopravy. Obsah tohoto ujednání pak podrobněji rozvíjí § 23 odst. 4 zákona o dráhách. Podle něj smlouva o provozování drážní dopravy na dráze celostátní nebo regionální musí obsahovat ujednání o sankčních platbách za narušení provozování drážní dopravy, způsobu vykazování vzniku, příčin a doby trvání narušení provozování drážní dopravy mezi stranami smlouvy, a nestranném způsobu mimosoudního řešení sporů. Přitom platí, že při uzavírání této smlouvy se podle § 33 odst. 7 zákona o dráhách nelze odchýlit od obsahu prohlášení o dráze. Obsah prohlášení o dráze tedy musí splňovat i požadavky na obsah smlouvy o provozování drážní dopravy podle § 23 odst. 4 zákona o dráhách.

Smlouva o provozování drážní dopravy na dráze celostátní nebo regionální anebo na veřejně přístupné vlečce musí obsahovat ujednání o

- a) ceně za užití dráhy – viz. Příloha č. 4 Prohlášení 2023,
- b) sankčních platbách za narušení provozování drážní dopravy zapříčiněné provozovatelem dráhy nebo dopravcem – viz Příloha č. 1 Prohlášení 2023,
- c) způsobu vykazování vzniku, příčin a doby trvání narušení provozování drážní dopravy mezi stranami smlouvy – viz Příloha č. 2 Smlouvy
- d) nestranném způsobu mimosoudního řešení sporů mezi stranami smlouvy týkajících se sankčních plateb za narušení provozování drážní dopravy; lhůta, v níž má být řešení sporu přijato, činí 10 pracovních dnů – viz Příloha č. 1 Prohlášení 2023.

Úřad akceptuje argumentaci Provozovatele, že právě zanedbatelný rozsah dotčené dráhy v porovnání s celkovým rozsahem drah provozovaných Správou železnic a zejména skutečnost, že dotčená dráha Českých drah představuje traťový přístup k zařízení staveb a depu, jsou okolnostmi a důvodnými rozdíly ve smyslu § 2 odst. 4 správního řádu, tj. zásadou předvídatelnosti či legitimního očekávání. Je jistě podstatnou změnou podmínek provozování drážní dopravy, je-li dráha využívána jako jediná možná spojnice mezi celostátní dráhou a zařízením služeb nebo v rámci pravidelného provozu osobní i nákladní železniční dopravy mnoha dopravci v každém čase každého dne roku.

Požadavek, aby při řešení skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly, se týká především těch situací, kdy správní orgány aplikují normy s neurčitými pojmy či využívají správní uvážení. Je-li to v konkrétním případě možné, mělo by z odůvodnění rozhodnutí vyplynout, co bylo legitimním důvodem, aby se od rozhodování v jiných podobných případech odchýlil, což správní orgán v předchozím odstavci učinil.

4. Sankční systém

Navrhovatelka zpochybňuje, zda sankční systém popsany v Příloze č. 1 a v Příloze č. 10 Prohlášení 2023 naplňuje požadavky vyhlášky č. 76/2017 Sb., o obsahu a rozsahu služeb poskytovaných dopravci provozovatelem dráhy a provozovatelem zařízení služeb.

Podle § 4 vyhlášky č. 76/2017 Sb., má provozovatel dráhy povinnost popsat v Prohlášení o dráze kategorie příčin narušení provozování drážní dopravy a určit minimální rozsah údajů předávaných při vykazování narušení provozování drážní dopravy, který je stanoven v § 5 téže vyhlášky. Podle § 33 odst. 3 písm. k) ve spojení § 23 odst. 4 zákona o dráhách je zavedení sankčního systému obligatorní. Nelze ponechat na uvážení dopravce, zda a jak k takovému systému přistoupí.

Úřad je přesvědčen, že v Prohlášení 2023 jsou tyto podmínky splněny, a to konkrétně v čl. III. odst. 1 a 2 Přílohy č. 1 Prohlášení 2023 a v čl. 12 a Příloze č. 2 Smlouvy o provozování drážní dopravy (tj. Příloha č. 10 Prohlášení 2023).

Úřad vzal v potaz mimo jiné argumentaci Provozovatele, který uvedl, že sice nejsou uváděny výše sankcí i pro jiné než právě uvedené kategorie příčin narušení provozování drážní dopravy, které jsou upraveny v § 4 vyhlášky č. 76/2017 Sb., ale lze z toho dovodit, že pro ostatní kategorie, v prohlášení o dráze zvláště neuvedené, je výše sankce 0,- Kč.

Toto tvrzení Úřad nerozporuje, jelikož nulová sankce byla stanovena proto, že k jiným příčinám narušení, než uvedeným v čl. III. odst. 1 a 2 Přílohy č. 1 Prohlášení 2023, v praxi na dotčených dráhách zpravidla nedochází. Pokud k nějaké takové události dojde, tak je to s ohledem na zanedbatelný rozsah dotčené dráhy skutečnost, která narušení provozování drážní dopravy v kvalifikovaném rozsahu nepůsobí.

I když je Úřad toho názoru, že Prohlášení 2023 není v rozporu s vyhláškou č. 76/2017 Sb., ani se zákonem o dráhách, doporučuje v textu při odkazu na přílohy upřesnění, zda se jedná o přílohu Prohlášení o dráze nebo přílohu Smlouvy.

Na základě výše uvedeného Úřad rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku č. 4.

Závěr:

Úřad prověřil předložený návrh, který podala Navrhovatelka, v celém jeho rozsahu. Dospěl přitom k závěru, že Příloha č. 1, čl. II. Prohlášení 2023 je v rozporu s § 33 odst. 3 písm. k) zákona o dráhách. Úřad shledal rozpor předmětného textu se zákonem o dráhách především v problematice mimosoudního řešení sporů.

Pokud je shledáno, že některá z částí zveřejněného prohlášení o dráze je v rozporu se zákonem o dráhách, stanoví Úřad v rozhodnutí přiměřenou lhůtu, po jejímž uplynutí nelze takovou část použít.

Zdůvodnění lhůty stanovené Úřadem

Úřad se též zabýval stanovením lhůty, po jejímž uplynutí nelze Přílohu č. 1, čl. II. Prohlášení 2023 použít. Jeho text lze uvést do souladu se zákonem o dráhách pouhým administrativním zásahem (prakticky úpravou textace bez požadavku dalších jednání a přijímání opatření přídělce). Proto Úřad stanovil lhůtu 30 dnů jako přiměřenou na předmět, rozsah i obsah těchto změn. Úřad dále uvádí, že podle § 34e odst. 3 zákona o dráhách po uplynutí stanovené lhůty již nelze Přílohu č. 1, čl. II. Prohlášení 2023 v uvedeném rozsahu použít. Nelze opomenout ani skutečnost, že životnost Prohlášení 2023 bude uzavřena dne 9. 12. 2023, s nastupující platností nového jízdního řádu pro období od 10. 12. 2023 do 14. 12. 2024 a Prohlášení o dráze celostátní provozované společností

České dráhy, a. s., JŘ 2023/2024, č. j. sddf/0002/22 (DFJP), č. j. 58195/2022 (ČD) ve znění platném od 1. 10. 2023.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí má podle ustanovení § 83 odst. 1 správního řádu účastník řízení právo podat rozklad ve lhůtě do 15 dnů. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po dni, kdy bylo rozhodnutí oznámeno. O podaném rozkladu rozhoduje vedoucí ústředního správního úřadu. Rozklad se podává u Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře, se sídlem Myslíkova 171/31, 110 00 Praha 1.

Mgr. Andrea Zemanská
vedoucí oddělení přístupu ke dráze
odboru přístupu k dopravní infrastruktuře

Rozhodnutí se doručuje také veřejnou vyhláškou, která bude vyvěšena po dobu 15 dnů na úřední desce Úřadu v listinné podobě a současně i způsobem umožňujícím dálkový přístup, přičemž takto se doručuje účastníkům řízení uvedeným v § 27 odst. 2 správního řádu.

Vyvěšeno dne: 20. 11. 2023

Sejmuto dne:

Na úřední desce Úřadu vyvěšeno od 20. 11. 2023 do 5. 12. 2023

Rozdělovník

Účastníci řízení, jimž je ve správním řízení doručováno jednotlivě:

- Správa železnic, státní organizace, IČO 70994234, Dlážděná 1003/7, 11000 Praha 1
- České dráhy a. s., IČO: 70994226, nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, 11000 Praha 1
- Univerzita Pardubice, IČO: 00216275, Studentská 95, 532 10 Pardubice 2

Ostatním účastníkům řízení (všem žadatelům ve smyslu čl. 3 odst. 19 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012 o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru) je doručováno veřejnou vyhláškou v souladu s § 25 a § 144 správního řádu.

Dotčený orgán:

- Drážní úřad, IČO 61379425, Wilsonova 300/8, 121 06 Praha 2